

ตลาดเก่าบางนกแขวก
ฝากอนาคตไว้กับผู้นำท้องถิ่น

ตลาดเก่าบางนกแขวก ปากอณาคตไว้กับผู้นำท้องถิ่น

■ ส.ส.

จ.สมุทรสงคราม อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 60 กม. วันเสาร์-อาทิตย์ จึงคึกคักเพราะมีสถานที่เที่ยวสถานที่ช้อปปิ้งมากมาย สถานที่เที่ยว เช่น อุทยาน ร.2 สถานที่ช้อปปิ้ง ได้แก่ ตลาดน้ำที่ขึ้นชื่อลือชา ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำบางน้อย และตลาดเก่าบางนกแขวก

หนังสือเล่มบางๆ ชื่อ กังวาน วีระนนท์ เจ้าพ่อบางนกแขวก ไม่บอกชื่อผู้เขียน วางไว้ให้ผู้สนใจหยิบยืมอ่านที่บ้านเดิมของ กังวาน วีระนนท์ เล่าเรื่องตลาดเก่าบางนกแขวก เมื่อ พ.ศ. 2557 จนเห็นภาพว่าอะไรเป็นอะไร และทิ้งท้ายว่าอนาคตจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับผู้นำและชาวบางนกแขวกที่จะบริหารจัดการกันต่อไป เพราะตลาดเก่าค่อนข้างเงียบ

กลางเดือน มี.ค. 2559 ผู้เขียนมีโอกาสไปเยือนตลาดแห่งนี้ เพื่อรับประทานผัดไทยกุ้งแม่น้ำของแม่แต่น และข้าวแห้ง ของเฮียเกียรติ พร้อมทั้งดื่มด่ำกับบรรยากาศริมแม่น้ำแม่กลองไปด้วย โดยมีฝูงปลาเสือพ่นน้ำว่ายเวียนวนเพื่อคอยอาหารที่จะมีผู้ใจดีหย่อนลงไป ช่วยสร้างบรรยากาศแบบธรรมชาติ ที่มีลมเย็นพัดผ่านกระแสน้ำแม่กลองที่สะอาด ทำให้สดชื่นชื่นชม

วันที่พวกเราไปนั้นเป็นวันเสาร์ ซึ่งร้านอาหารจะเปิดบริการตั้งแต่เช้า ป้ายที่ร้านเฮียเกียรติเขียนว่าบริการทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ข้อความนี้ไม่ต้องแปล เพราะวันอื่นๆ ไม่เปิดบริการ เนื่องจากไม่มีคนเดิน บ่งบอกอนาคตของตลาดนี้ได้อย่างดีทีเดียว เฮียเกียรติ พริ้งถาวร ไฉวัย 59 ปี เจ้าของร้าน

ปากคลองบางนกแขวก ประมาณปี พ.ศ. 2470

เฮียเกียรติ ร้านอาหารข้าวแห้งที่โด่งดัง

อยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง ติดกับปากน้ำคลองดำเนินสะดวก เป็นเรือนแถวไม้ที่ทอดยาวติดต่อกันประมาณ 300-400 เมตร เจ้าของบ้านดั้งเดิมที่เปิดเป็นร้านค้า เช่น ร้านขายยาจีน ร้านของที่ระลึก เช่น กะลามะพร้าวตาเดียว ที่แกะสลักเป็นรูปราหู

ที่โดดเด่นในตลาดนี้ คือ บ้านฝากระดานหลังใหญ่ ริมแม่น้ำ ติดทางเข้าตลาด อายุประมาณ 100 ปี เป็นบ้านเจ้าพ่อบางนกแขวก กังวาน วีระนนท์ ปัจจุบันมี

เพ็ญจันทร์ วีระปริษานนท์ สะไมท์สถานกังวาน วีระนนท์ เจ้าพ่อบางนกแขวก

ข้างขึ้นและข้างแรม 1 ค่ำ, 6 ค่ำ และ 11 ค่ำ เริ่มตั้งแต่บ่ายและต่อเนื่องไปถึงบ่ายของวันรุ่งขึ้น ซึ่งจะตรงกับข้างขึ้น ข้างแรม 2 ค่ำ, 7 ค่ำ และ 12 ค่ำ พวกพ่อค้าแม่ค้าก็จะนอนกันที่ปากคลองบางนกแขวก บ้างนอนบนบก นอนในเรือบ้าง ปากคลองบางนกแขวก จึงเป็นแหล่งชุมนุมทางการค้าทางน้ำแหล่งใหญ่แห่งหนึ่ง ได้ชื่อว่าเป็น "สามเหลี่ยมทองคำ" แห่งลุ่มแม่น้ำแม่กลอง เมื่อมีการตัดถนนจากเพชรเกษมเข้าถึงดำเนินสะดวก

ที่บ้านเดิมของ กังวาน วีระนนท์ เล่าเรื่องตลาดเก่าบางนกแขวก เมื่อ พ.ศ. 2557 จนเห็นภาพว่าอะไรเป็นอะไร และทั้งที่ยาวว่าอนาคตจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับผู้นำและชาวบางนกแขวกที่จะบริหารจัดการกันต่อไป เพราะตลาดเก่าค่อนข้างเงียบ

กลางเดือน มี.ค. 2559 ผู้เขียนมีโอกาสไปเยือนตลาดแห่งนี้ เพื่อรับประทานผัดไทยกุ้งแม่น้ำของแม่แตง และข้าวแห้ง ของเฮียเกียรติ พร้อมทั้งดื่มด่ำกับบรรยากาศริมน้ำแม่กลองไปด้วย โดยมีฝูงปลาเสือพ่นน้ำว่ายเวียนวนเพื่อคอยอาหารที่จะมีผู้ใจดีหย่อนลงไป ช่วยสร้างบรรยากาศแบบธรรมชาติ ที่มีลมเย็นพัดผ่านกระแสน้ำแม่กลองที่สะอาด ทำให้สดชื่นชั่วขณะ

วันที่พวกเราไปนั้นเป็นวันเสาร์ ซึ่งร้านอาหารจะเปิดบริการตั้งแต่เช้า ป้ายที่ร้านเฮียเกียรติเขียนว่าบริการทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ข้อความนี้ไม่ต้องแปล เพราะวันอื่นๆ ไม่เปิดบริการ เนื่องจากไม่มีคนเดิน บ่งบอกอนาคตของตลาดนี้ได้เป็นอย่างดีทีเดียว

เฮียเกียรติ พริ้งถาวร ในวัย 59 ปี เจ้าของร้านอาหารข้าวแห้งที่โด่งดัง บอกว่า ตนเคยเสนอโครงการทำให้ตลาดเก่าบางนกแขวกคึกคักกับ อ.บางคนที มาแล้ว ที่ขอไปคือขอให้อำเภอให้ทุนชาวบ้านที่บางนกแขวกที่พร้อมจะขายของพื้นบ้านหรือท้องถิ่น รวมทั้งอาหาร บ้านละ 300 บาท (ประมาณ 40 หลังคาเรือนเท่านั้น) เพื่อเป็นทุนนำของมาขายของที่ตลาดเก่าบางนกแขวก ในวันเสาร์-อาทิตย์ เมื่อร้านค้ามีมาก นักท่องเที่ยวก็ต้องมากตามไปด้วย แต่เขาไม่รับ

เฮียเกียรติ เล่าว่า ปัจจุบันวันเสาร์-อาทิตย์มีคนมาเที่ยวประมาณ 300 คน น้อยกว่าอดีตที่คนมาเที่ยวคึกคักเนื่องจากร้านค้ามีมาก ตอนนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้นำท้องถิ่นจะให้ความสำคัญช่วยส่งเสริมแค่ไหน เพราะสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยวก็ทำไว้แล้ว ที่จอดรถยนต์ก็พร้อม ชาวบางนกแขวกก็พร้อม ธรรมชาติบางนกแขวก เช่น แม่น้ำแม่กลองสะอาด มีแห่งเดียวในไทยที่ไม่มีโรงงานริมแม่น้ำ

ตลาดเก่าบางนกแขวก อายุไม่ต่ำกว่า 100 ปี ตั้ง

เฮียเกียรติ ร้านอาหารข้าวแห้งที่โด่งดัง

อยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง ติดกับปากน้ำคลองดำเนินสะดวก เป็นเรือนแถวไม้ที่ทอดยาวติดต่อกันประมาณ 300-400 เมตร เจ้าของบ้านดั้งเดิมที่เปิดเป็นร้านค้า เช่น ร้านขายยาจีน ร้านของที่ระลึก เช่น กะลามะพร้าวตาเดียวที่แกะสลักเป็นรูปราหู

ที่โดดเด่นในตลาดนี้ คือ บ้านฝากระดานหลังใหญ่ ริมแม่น้ำ ติดทางเข้าตลาด อายุประมาณ 100 ปี เป็นบ้านเจ้าพ่อบางนกแขวก กังวาน วีระนนท์ ปัจจุบันมีเพ็ญจันทร์ วีระปริษานนท์ หลานสะใภ้กังวานเป็นเจ้าของที่แกะสลักเป็นรูปราหู

ใครอยากชมบ้านเจ้าพ่อในอดีตว่าเป็นอย่างไร เจ้าของบ้านพร้อมเปิดให้ชมทุกเวลา

ด.บางนกแขวก อยู่ใน อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม ในสมัยกังวาน วีระนนท์ บางนกแขวกยังไม่มิดถนน การคมนาคมมีทางเรือเท่านั้น

คลองบางนกแขวกเป็นคลองธรรมชาติ และเมื่อมีการขุดคลองดำเนินสะดวกเพื่อเชื่อมต่อแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งตรงกับคลองบางนกแขวก ออกสู่แม่น้ำแม่กลอง และฝั่งตรงกันข้ามแม่น้ำเอียงกันเป็นคลองขุด เรียกว่า “คลองไทยบำรุง” ทะลุออกสู่แม่น้ำน้อย (แม่น้ำสาขาแม่น้ำแม่กลอง) หรือแควอ้อม เขตพื้นที่ ต.บ้านปราโมทย์ เขตติดต่อ อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี

ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนแหล่งใหญ่แห่งหนึ่งและเป็นหนึ่งชุมชนที่เดินทางทางเรือมาจับจ่ายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ที่ตลาดน้ำปากคลองบางนกแขวก ซึ่งก็คือตลาดนัดทางน้ำ โดยมีกำหนดการตามปฏิทินไทย ดังนี้ :

เพ็ญจันทร์ วีระปริษานนท์ สะใภ้หลานกังวาน วีระนนท์ เจ้าพ่อบางนกแขวก

ข้างขึ้นและข้างแรม 1 ค่ำ, 6 ค่ำ และ 11 ค่ำ เริ่มตั้งแต่บ่ายและต่อเนื่องไปถึงบ่ายของวันรุ่งขึ้น ซึ่งจะตรงกับข้างขึ้น ข้างแรม 2 ค่ำ, 7 ค่ำ และ 12 ค่ำ พวกพ่อค้าแม่ค้าก็จะนอนกันที่ปากคลองบางนกแขวก บ้างนอนบนบก นอนในเรือบ้าง ปากคลองบางนกแขวก จึงเป็นแหล่งชุมนุมทางการค้าทางน้ำแหล่งใหญ่แห่งหนึ่ง ได้ชื่อว่าเป็น “สามเหลี่ยมทองคำ” แห่งลุ่มแม่น้ำแม่กลอง

เมื่อมีการตัดถนนจากเพชรเกษมเข้าถึงดำเนินสะดวก ตรงที่ชาวบ้าน เรียกว่า หัวรถ เพื่อเป็นท่าขนถ่ายสินค้าทางการเกษตร และเป็นท่ารถโดยสารเข้ากรุงเทพฯ ด้วย เป็นผลทำให้ตลาดน้ำปากคลองบางนกแขวกได้รับผลกระทบในระยะแรก แต่ไม่มากนัก จนกระทั่งตัดถนนเชื่อมต่อแหล่งชุมชนต่างๆ ผลกระทบก็เพิ่มมากขึ้นจนค่อยๆ หดไปเมื่อประมาณ พ.ศ. 2508 แต่ก็ยังมีชาวเรือขายสินค้าและขนมให้ชาวบ้านริมน้ำเป็นประจำทุกวัน ตอนเช้าเน้นอาหารสด เครื่องครัวต่างๆ ตอนหัวค่ำก็จะมีแม่ค้าขายขนมหวานต่างๆ เช่น บัวลอย โดยมีเสียงร้องเชิญชวนให้ซื้อ “ขนมหวานแม่เอ๊ย” ของสองสาวสองแม่ลูกจุดตะเกียงพายเรือผ่านความมืดแวะเวียนตามบ้านเรือนริมน้ำเป็นประจำทุกค่ำคืน แต่บรรยากาศนี้หมดไปตั้งแต่ตั้งแต่ พ.ศ. 2525

อนาคตตลาดเก่าโบราณจะกลับมาคึกคักอีกครั้งหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ผู้นำท้องถิ่น เช่น นายอำเภอบางคนที และนายกเทศบาลตำบลบางนกแขวก เพราะชาวบ้านเขาพร้อม ท่านละ พร้อมหรือยัง ☺